

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
អគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម

កូនស្លៀវកៅ ស្តីពី

បច្ចេកទេសដាំដំណាំពោតផ្លែម

ដែលធន់ទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ

Climate Resilient Sweet Corn Growing Technique

រៀបចំដោយ កម្មវិធីផ្សព្វផ្សាយបច្ចេកទេសកសិកម្មថ្មីដែលធន់ទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ (ASPIRE)

ឧបត្ថម្ភដោយ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា និងមូលនិធិអន្តរជាតិសម្រាប់អភិវឌ្ឍកសិកម្ម (IFAD)

រាជធានីភ្នំពេញ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១៨

Investing in rural people

អារម្ភកថា

ការផ្សព្វផ្សាយកសិកម្មដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការផ្ទេរនូវចំណេះដឹង បច្ចេកវិទ្យា និង នវានុវត្តន៍ថ្មីៗដែលធន់នឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។ ការផ្សព្វផ្សាយនេះរួមចំណែកក្នុងការដោះស្រាយ គ្រោះធម្មជាតិ និងបញ្ហានានាដល់កសិករ និងសហគមន៍កសិកម្ម សំដៅជំរុញការបង្កើនផលិតភាព គុណភាព សុវត្ថិភាពផលិតផលកសិកម្ម និងបង្កើនប្រាក់ចំណូលគ្រួសារ។

ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទបានដាក់ចេញនូវគោលនយោបាយផ្សព្វផ្សាយ កសិកម្មកម្ពុជានាឆ្នាំ២០១៥ បានបង្ហាញថា កម្មវិធីផ្សព្វផ្សាយត្រូវបញ្ជ្រាបបញ្ជាដែលពាក់ព័ន្ធនៅ នឹងធនធានធម្មជាតិ និងបរិស្ថាន ក៏ដូចជាបញ្ហាសុខភាព ទៅក្នុងឯកសារសម្ភារនិងសារផ្សព្វផ្សាយ កសិកម្ម តាមរយៈការចែករំលែកចំណេះដឹងអំពី ការអនុវត្តល្អលើការគ្រប់គ្រងទីផ្សារ ការគ្រប់គ្រង និងនិងការអភិរក្សដី និងទឹក និងក្សេត្រ-រុក្ខកម្ម បង្កើនផលិតភាព ពពិតភារូបនីយកម្ម និងពាណិជ្ជ បនីយកម្មកសិកម្ម ដោយបង្កើនការផ្តល់សេវាផ្សព្វផ្សាយបច្ចេកទេសកសិកម្ម ដល់កសិករ ការស្រាវជ្រាវបច្ចេកទេសកសិកម្ម សំដៅបង្កើនទិន្នផលដំណាំ សុវត្ថិភាពចំណីអាហារ ក្នុងបរិបទ តម្រូវការទីផ្សារ និងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។

កម្មវិធីផ្សព្វផ្សាយបច្ចេកទេសកសិកម្មថ្មីដែលធន់ទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ (ASPIRE) បានរៀបចំ “ឯកសារបច្ចេកទេស ស្តីពីបច្ចេកទេសដំណាំពោធិ៍ផ្អែមដែលធន់ទៅនឹងការប្រែ ប្រួលអាកាសធាតុ “ នេះឡើង ដោយបានពិភាក្សាជាមួយអ្នកបច្ចេកទេស អ្នកឯកទេស និងអង្គ ភាពជំនាញបច្ចេកទេសនានា នៃក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ។

អគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម នៃក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទសូមដាក់ចេញនូវ ឯកសារបច្ចេកទេស ស្តីពី វិធីសាស្ត្រដាំដំណាំពោធិ៍ផ្អែមដែលធន់ទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ដែលជាឯកសារគ្រឹះសម្រាប់មន្ត្រីកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទខេត្ត រាជធានី ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ អង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល ភ្នាក់ងារប្រតិបត្តិទៅមូលដ្ឋាន និងអ្នកពាក់ព័ន្ធទាំងអស់យកទៅអនុវត្តក្នុង ការធ្វើបច្ចេកវិទ្យា និងវិធីសាស្ត្រ កាត់បន្ថយហានិភ័យ នៃការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ដល់កសិករ និងអ្នកផលិតទទួលបាន គុណភាពខ្ពស់ និងបង្កើនប្រាក់ចំណូល។

ថ្ងៃចុះហត្ថលេខា ថ្ងៃ ១៧ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ច សំរឹទ្ធិស័ក ព.ស.២៥៦២

រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ៣០.....ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១៨

អគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម

មាតិកា

សេចក្តីផ្តើម.....	1
១. អត្ថប្រយោជន៍នៃដំណាំពោត.....	1
២. ការជ្រើសរើសពូជ.....	2
៣. ការរៀបចំដី និងលើករង.....	2
៤. ការដាំដុះ.....	3
៥. ការថែទាំ.....	5
៦. សត្វល្អិតនិងជម្ងឺលើដំណាំពោត.....	8
៧. ការដាំដំណាំឆ្លាស់.....	11
៨. ការប្រមូលផល.....	11
៩. ប្រតិទិនដាំដុះដំណាំពោត និងតម្រូវការទីផ្សារ.....	12
១០. វិធានការអាជីវកម្មអាស្រ័យលើធនធានដែលមានស្រាប់.....	12
១១. វិភាគសេដ្ឋកិច្ច.....	13
ឯកសារយោង.....	15

សេចក្តីផ្តើម

ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុធ្វើឲ្យមានផលប៉ះពាល់ជាអវិជ្ជមានដល់ផលិតកម្មកសិកម្ម ជាពិសេសការធ្វើកសិកម្មដែលពឹងផ្អែកទៅលើធម្មជាតិ។ ការផ្លាស់ប្តូរពេលវេលាដាំដុះដោយសារការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ធ្វើឲ្យមាន ផលប៉ះពាល់យ៉ាងខ្លាំងដល់ផលិតកម្មដំណាំពោត។ ការកើនឡើងនូវសត្វល្អិតបំផ្លាញ ជម្ងឺ ការប្រែប្រួលរបបទឹកភ្លៀង ភ្លៀងធ្លាក់មិនទៀងទាត់ រាំងស្ងួត ទឹកជំនន់ ធ្វើឲ្យទិន្នផលដំណាំពោតមានការធ្លាក់ចុះ ជាពិសេសធ្វើឲ្យប្រាក់ចំណូល របស់កសិករមានការថយចុះផងដែរ។ ការយល់ដឹងពីវិធានការ និងបច្ចេកទេសកសិកម្មដែលធន់ទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ អាចជួយកាត់បន្ថយនូវហានិភ័យគ្រោះមហន្តរាយ ការខាតបង់ផ្សេងៗ និងបង្កើនប្រាក់ចំណូលរបស់កសិករ។ សកម្មភាពសំខាន់ៗមួយចំនួនដែលគួរអនុវត្តដើម្បីកាត់បន្ថយហានិភ័យ និងផលប៉ះពាល់ ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុក្នុងផលិតកម្មដំណាំពោតមានដូចជា៖ ការជ្រើសរើសពូជ ការរៀបចំដីនិងលើករង ការដាំដុះ ការថែទាំ ការគ្រប់គ្រងសត្វល្អិតនិងជំងឺបំផ្លាញ និងការដាំដំណាំឆ្លាស់។

១. អត្ថប្រយោជន៍នៃដំណាំពោត

ពោតមានលក្ខណៈពិសេសផ្សេងៗ ពីគ្នា ហើយអាចកែច្នៃជាផលិតផលច្រើនបែបទៅតាមតម្រូវការ។ នៅប្រទេសកម្ពុជា កសិករដាំពោត ដើម្បីកែច្នៃធ្វើចំណីសត្វ និងបរិភោគអាហារបន្ថែម លើអាហារ ដុត ស្ងោរ អាំង លីង ឆា អន្លក់សម្រាប់ស្លៀត និងកែច្នៃជាម្សៅពោតនៅពោត មិនតែប៉ុណ្ណោះផលិតផលពោតត្រូវបាន ផលិតអាហារកំប៉ុង សម្រាប់ទុកបរិភោគរយៈពេលវែង និងធ្វើការនាំចេញទៅក្រៅប្រទេសផងដែរ។

សារៈប្រយោជន៍នៃដំណាំពោក

២. ការជ្រើសរើសពូជ

- ជ្រើសពូជដែលសមស្របទៅនឹងប្រភេទដី និងលក្ខខណ្ឌអាកាសធាតុក្នុងតំបន់
- គ្រាប់ពូជស្ងួតល្អ
- គ្រាប់ពូជល្អ ដែលមានភាពសុទ្ធលើសពី ៩៥%
- អត្រាដំណុះលើសពី ៨៥ %
- គ្រាប់ពូជថ្មី មិនទុកយូរ ខែ ឆ្នាំពេក
- គ្រាប់ពូជដែលធន់ទ្រាំ នឹងជម្ងឺ សត្វល្អិតបំផ្លាញ និងមិនប្រេះបែក
- គ្រាប់ពូជសុទ្ធ ពូជផ្តល់ទិន្នផលខ្ពស់ និងមានតម្លៃល្អនៅលើទីផ្សារ(ពូជកូនកាត់របស់ ក្រុមហ៊ុនលក់គ្រាប់ពូជ)។

៣. ការរៀបចំដី និងលើកទង

- ភ្ជួរហាលដីចោល ១០-១៥ថ្ងៃ
- ភ្ជួរលើកទីពីរ រួចវាស់ដីឲ្យបានម៉ត់ល្អ និងយកស្មៅចេញឲ្យអស់សម្រាប់លើករងដាំ
- លើករងទទឹង ១ម៉ែត្រ កម្ពស់ ២០-៣០សង់ទីម៉ែត្រ (ឬ ២-៣តឹក) និងគម្លាតពីរងមួយ ទៅរងមួយប្រវែង ០.៥ម៉ែត្រ រួចដុតជាចង្កូរតាមបណ្តោយរងសម្រាប់ដាក់ដីទ្រាប់បាត
- ដាក់ដីលាមកសត្វ ឬដីកំប៉ុស្តិ៍តាមចង្កូរបណ្តោយរង លុបដីឲ្យជិតវិញ ដើម្បីជួយបង្កើនដី ជាតិដី ធ្វើឲ្យដីធូរ បង្កើនសត្វល្អិតមានប្រយោជន៍ក្នុងដី ជំរុញការលូតលាស់រុក្ខជាតិ កាត់បន្ថយសត្វល្អិតចង្រៃ និងជម្ងឺដំណាំ និងរក្សាសំណើមដីបានល្អសម្រាប់បន្ស៊ាំទៅ នឹងភាពរាំងស្ងួតដែលជាឥទ្ធិពលនៃការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ